

בחינת הקליף נובה/עידית על כנות שונות - חוות המטעים 2008-9

שוקי קנוניץ וניצן רוטמן (שה"מ)
זמיר עשור ואריק וולך (מו"פ צפון)

רקע

הקליף נובה/עידית הוא זן מכלוא של שני קליפים ותיקים, פרי פיתוח המחלקה להשבחת מטעים במנהל המחקר החקלאי בבית דגן. כבר בשנה שעברה צד הקליף נובה/עידית את עינינו ביבול הגבוה יחסית לנפח הנוף הקטן של העץ. תופעה זו בלטה גם השנה, לצד גודל הפרי המרשים והצבע החיצוני הנוטה לאדום. חסרונו העיקרי של הזן הוא קליפתו המחוספסת והרגישה למכות קטיף.

עץ עמוס של הקליף נובה/עידית, חוות החולה 2009

חומרים ושיטות

חלקת הקליף נובה/עידית ניטעה בקיץ 2004 במסגרת פרויקט זנים וכנות הארצי. החלקה ניטעה במרווחים של 3X5 מ' (סה"כ 67 עצים לדונם). הקליף מורכב על שלוש כנות: 812, וולקה-מריאנה וטרוויר, בסה"כ 5 חזרות של 4 עצים לכל צירוף (20 עצים בכל צירוף).

במהלך קטיף הפרי נאספו הממצאים הבאים:

1. משקל הפרי לעץ
2. מספר הפירות לעץ
3. משקל פרי ממוצע
4. מפרט גודל פרי על פי דגימה מכל חזרה
5. בדיקות איכות: % מיץ, TSS, חומצה ויחס הבשלה (מעבדת השירות של בית האריזה "קרני גליל-גולן).

תוצאות

א. קטיף

קטיף הפרי נערך ב-16 בפברואר 2009 ובמהלכו נשקל הפרי בכל חזרה, נספרו מספר הפירות ונערך חישוב של משקל הפרי הממוצע (משקל הפרי / מס' הפירות).

טבלה 1. תוצאות הקטיף: היבול לעץ ולדונם, מס' הפירות לעץ ומשקל הפרי הממוצע בקליף נובה/עידית, חוות החולה 2008-9

יבול מצטבר לדונם	2009				2008				כנה
	משקל פרי ג'	פירות לעץ יח'	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	משקל פרי ג'	פירות לעץ יח'	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	
1,987	201	23.2	308	4.6	ב 149	167.1	1,679	25.1	812
1,596	206	16.0	229	3.4	א 198	111	1,367	20.4	וולקה
1,255	190	33.4	417	6.2	ב 134	93.9	838	12.5	טרוייר

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05
 ל.מ. ל.מ. ל.מ. ל.מ.

היבול השנה בקליף נובה/עידית היה נמוך מאוד והושפע מגל חום חריג, אשר פקד את האזור בחודש פברואר וגרם להתבלות מהירה של הפרי ולנשירתו. ניתן לראות כי לאורך השנתיים האחרונות, הכנה 812 תרמה ליבול גבוה יותר שעמד על כשני טון לדונם לעומת 1.6 בוולקה מריאנה ו-1.3 בטרוייר.

ב. התפלגות גודל הפרי

בגלל מיעוט היבול, לא ניתן היה לבצע השנה בדיקה של התפלגות גודל הפרי בחלקה.

ג. בדיקות איכות

במהלך הקטיף נלקחה מכל חזרה דגימה של 5 פירות, ששימשה לבדיקת איכות הפרי. הבדיקות נערכו באופן המקובל לייצוא בבית האריזה קרני גליל-גולן בראש פינה ונבדקו בהן אחוזי המיץ, הכמ"מ, חומצה ויחס ההבשלה.

טבלה 2. רמת המיץ, כמ.מ, חומצה ויחס ההבשלה בצירופים השונים של הקליף נובה/עידית. חוות החולה 2009.

זרעים לפרי יח'	יחס הבשלה סוכר/חומצה	חומצה %	כ.מ.מ. %	מיץ %	כנה
0.4	ב 12.8	ב 1.05	ב 13.4	א 42.4	812
0.5	א 13.9	ג 0.84	ג 11.6	ב 38.4	וולקה
0.3	ב 12.0	א 1.20	א 14.4	ב 37.1	טרוייר

ל.מ. מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

בדיקות האיכות מצביעות על הבדלים מובהקים במספר פרמטרים שנבדקו. בבדיקה רמת המיץ נמצא הבדל מובהק בין הכנה 812 שתרמה ל-42.4% מיץ, לעומת 38.4 בוולקה מריאנה ו-37.1 בוולקה.

בבדיקות רמת הסוכר נמצא כי הטרוייר תרמה באופן מובהק לרמת הסוכר הגבוהה ביותר (14.4% לעומת 13.4% בכנה 812 ורק 11.6% בוולקה מריאנה).
באופן צפוי התברר גם בניסוי זה כי כנת הוולקה מריאנה היא מפחיתת חומצה והרמה שנמצאה בה (0.84%) נמוכה באופן מובהק, לעומת 1.05% בכנה 812 ו-1.2% בטרוייר.
במספר הזרעים בפרי לא נמצאו הבדלים משמעותיים ורמת הזרעים שנמצאה נמוכה באופן כללי.

מסקנות ודיון

הקליף נובה/נובה עידית מצטיין במספר תכונות מרכזיות כגון פוריות טובה ביחס לנפח העץ הקטן, איכות פנימית טובה צבע חיצוני מרשים, אולם הוא לוקה בבעיה מרכזית אשר גרמה בעבר לפסילתם של זנים והיא קליפתו המוחספסת, המזכירה מאוד את הקליף הוותיק טמפל. השנה סבל הקליף מהתבלות מהירה בתקופת הקטיף, אשר נבעה ככל הנראה מגל החום שפקד את האזור.

צורתו החיצונית עשויה להרתיע את הצרכנים, אם כי יתכן שהחספוס נובע מגילם הצעיר יחסית של העצים ובדומה לקליפים אחרים, ככל שהעצים יתבגרו הפרי יתעדן ויהיה פחות מחוספס.

מבחינת איכותו הפנימית מדובר ללא ספק בזן טוב על רמת סוכר גבוהה ורמת חומצה סבירה, המעניקה לו טעם מודגש. גם אחוזי המיץ בפרי והעובדה כי מדובר בזן אפיל, הופכים אותו לקליף מעניין, שעשוי להיות מתאים לשלהי העונה.